

Informacja dodatkowa sprawozdania finansowego Banku Spółdzielczego w Iławie
za okres od 1 stycznia 2016 roku do 31 grudnia 2016 roku

I. WPROWADZENIE DO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO

1. Bank Spółdzielczy w Iławie z siedzibą w Iławie przy ulicy Jana III Sobieskiego 49 został wpisany do Rejestru Przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego Sądu Rejonowego w Olsztynie, VIII Wydział Gospodarczy pod numerem KRS 0000125924.

Całokształt swej działalności Bank wykonuje na podstawie Statutu Banku, który został uchwalony dnia 8 stycznia 1948 roku wraz z późniejszymi zmianami ostatnio w nowym brzmieniu w dniu 25.06.2015 roku.

Zgodnie z udzielonymi przez Komisję Nadzoru Finansowego zezwoleniami oraz Statutem Bank prowadzi następującą działalność:

- przyjmowanie wkładów pieniężnych płatnych na żądanie lub z nadejściem oznaczonego terminu oraz prowadzenie rachunków tych wkładów,
- prowadzenie innych rachunków bankowych,
- udzielanie kredytów,
- udzielanie i potwierdzanie gwarancji bankowych,
- przeprowadzanie bankowych rozliczeń pieniężnych,
- udzielanie pożyczek pieniężnych,
- operacje czekowe i weksłowe,
- wydawanie kart płatniczych oraz wykonywanie operacji przy ich użyciu,
- nabywanie i zbywanie wierzytelności pieniężnych,
- przechowywanie przedmiotów i papierów wartościowych oraz udostępnianie skrytek sejfowych,
- udzielanie i potwierdzanie poręczeń,
- prowadzenie skupu i sprzedaży wartości dewizowych,
- pośredniczenie w dokonywaniu przekazów pieniężnych oraz rozliczeń w obrocie dewizowym.

Przekazy pieniężne dokonywane są za pośrednictwem Banku Zrzeszającego.

Pozostałe czynności:

- obejmuje lub nabywa akcje i prawa z akcji, udziały innej osoby prawnej i jednostki uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych,
 - dokonuje, na warunkach uzgodnionych z dłużnikiem, zamiany wierzytelności na składniki majątku dłużnika,
 - świadczy usługi finansowe w zakresie pośrednictwa przy zawieraniu umów ubezpieczeniowych,
 - pośredniczy w zawieraniu umów w zakresie świadczenia usług certyfikacyjnych.
2. Bank prezentuje sprawozdanie finansowe za rok obrotowy rozpoczynający się 1 stycznia i kończący się 31 grudnia 2016 roku.
3. W bieżącym roku obrotowym w skład Banku nie wchodziły wewnętrzne jednostki organizacyjne sporządzające samodzielne sprawozdania finansowe. Bank posiada trzy Oddziały, które nie sporządzają samodzielnie sprawozdań finansowych. Bank nie jest więc zobowiązany do sporządzenia łącznego sprawozdania finansowego.
4. Sprawozdanie sporządzono przy założeniu kontynuacji działalności gospodarczej przez Bank Spółdzielczy w Iławie w dającej się przewidzieć przyszłości. Na dzień bilansowy nie są znane okoliczności wskazujące na zagrożenie kontynuowania przez Bank działalności w okresie co najmniej 1 roku.
5. W okresie objętym sprawozdaniem finansowym nie nastąpiło połączenie Banku z innym bankiem.
6. Zasady rachunkowości przyjęte przy sporządzaniu sprawozdania finansowego na dzień 31 grudnia 2016 roku są zgodne z ustawą o rachunkowości z dnia 29 września 1994 roku (tekst jednolity Dz. U z 2013 roku, poz. 330 z późniejszymi zmianami) oraz z Rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 1 października 2010 roku w sprawie szczególnych zasad rachunkowości banków (tekst jednolity Dz. U. z 2013 roku, poz. 329 z późniejszymi zmianami).

Na dzień bilansowy aktywa i pasywa zostały wycenione według następujących zasad:

- 1) Środki pieniężne w kasach, skarbcach i bankomatach oraz środki na rachunkach bankowych w wartości nominalnej,
- 2) Udzielone kredyty i pożyczki oraz inne należności banku, które nie są przeznaczone do obrotu według zamortyzowanego kosztu z uwzględnieniem efektywnej stopy procentowej w części dotyczącej prowizji,

BIEGŁY REWIDENT
Nr rej. KIBR 5749

mgr Lech Nikołajuk

Informacja dodatkowa sprawozdania finansowego Banku Spółdzielczego w Iławie
za okres od 1 stycznia 2016 roku do 31 grudnia 2016 roku

powiększone o naliczone odsetki oraz pomniejszone o utworzone rezerwy. Należności zagrożone klasyfikowane są zgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 16 grudnia 2008 roku w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków. Ubezpieczenia zawierane jako zabezpieczenie do kredytu w roku 2016 nie zostały rozliczane metodą efektywnej stopy procentowej, ponieważ system księgowy nie został odpowiednio do tego przygotowany. Podjęto działania pozwalające na odpowiednie rozliczanie ubezpieczeń, które zostaną wdrożone od 2017 roku.

- 3) Akcje nie notowane na giełdzie, dla których nie istnieje aktywny rynek według ceny nabycia, posiadany pakiet akcji klasyfikowany jest jako trwałe aktywa finansowe,
- 4) Udziały w pozostałych jednostkach według ceny nabycia,
- 5) Dłużne papiery wartościowe utrzymywane do terminu zapadalności według zamortyzowanego kosztu,
- 6) Pozostałe papiery wartościowe dostępne do sprzedaży notowane na rynku według ceny rynkowej,
- 7) Rzeczowe aktywa trwałe oraz wartości niematerialne i prawne według kosztów wytworzenia pomniejszonej o odpisy amortyzacyjne i aktualizacyjne,
- 8) Zobowiązania według wartości wymagalnej zapłaty,
- 9) Fundusze własne według wartości nominalnej.

7. W roku obrotowym nie nastąpiły zmiany zasad rachunkowości.

8. W bieżącym roku dokonano zmiany w sposobie sporządzania sprawozdania w stosunku do poprzedniego sprawozdania finansowego.

W 2016 roku nastąpiła zmiana sporządzenia sprawozdania finansowego zgodnie z ustawą o rachunkowości (Dz.U. z 19.07.2016 roku, poz. 1047). Zmiany te nie wpływają na wykazane pozycje bilansu Banku.

9. Bank nie dokonywał korekty błędów w poszczególnych pozycjach sprawozdania finansowego.

10. Po dniu bilansowym nie wystąpiły znaczące zdarzenia, które nie zostały uwzględnione w innych częściach sprawozdania finansowego.

11. W Banku nie zanotowano zdarzeń dotyczących lat ubiegłych, które powinny zostać ujęte w sprawozdaniu finansowym roku obrotowego 2016.

12. Wynagrodzenie biegłego rewidenta (podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych) za rok obrotowy 2016:

12.1. Wynagrodzenie należne za badanie sprawozdania finansowego Banku za rok 2016 zgodnie z umową wynosi 10.529,37 złotych netto.

12.2. Inne usługi poświadczające – *nie wystąpiły*.

12.3. Usługi doradztwa podatkowego – *nie wystąpiły*.

12.4. Pozostałe usługi – *nie wystąpiły*.

GLÓWNY KSIĘGOWY
Banku Spółdzielczego w Iławie

Maria Fryndt

(imię, nazwisko i podpis osoby, której powierzono
prowadzenie ksiąg rachunkowych)

Zarząd Banku Spółdzielczego w Iławie

Prezes Zarządu

Wiceprezes Zarządu

Wiceprezes Zarządu

Bocheno
BIEGŁY REWIDENT
Nr rej. KIR 5749

Nikolajuk
mgr Lech Nikolajuk

Iława, dnia 07.02.2017 r.
(miejsce i data sporządzenia)

BANK SPÓŁDZIELCZY
w IŁAWIE
ul. Jana III Sobieskiego 49
.....14-200 Iława.....
pieczęć firmowa

Informacja dodatkowa sprawozdania finansowego Banku Spółdzielczego w Iławie
za okres od 1 stycznia 2016 roku do 31 grudnia 2016 roku

II. DODATKOWE INFORMACJE I OBJAŚNIENIA O AKTYWACH I PASYWACH, ZOBOWIĄZANIACH POZABILANSOWYCH, ELEMENTACH RACHUNKU ZYSKÓW I STRAT, ZESTAWIENIA ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM ORAZ RACHUNKU PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH I INFORMACJE O ZARZĄDZANIU RYZYKIEM ZWIĄZANYM Z PROWADZONĄ PRZEZ BANK DZIAŁALNOŚCIĄ, INFORMACJE DOTYCZĄCE INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH KLIENTÓW

1. Informacja o spełnieniu przez Bank wymogów, o których mowa w art. 128 ustawy – Prawo bankowe:

W związku z wejściem w życie, w okresie za który sporządzono sprawozdanie finansowe zapisów Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 roku w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych i towarzyszących mu standardów technicznych Europejskiego Urzędu Nadzoru Bankowego oraz trwającą nowelizacją przepisów krajowych, Bank zastosował w rachunku oceny adekwatności kapitałowej na dzień 31 grudnia 2016 roku zasady wynikające zarówno z przepisów unijnych, jak i obowiązujących nadal w tym zakresie przepisów krajowych, przy uwzględnieniu wytycznych Komisji Nadzoru Finansowego.

Na dzień 31 grudnia 2016 roku Bank spełniał wszystkie wymogi w zakresie adekwatności kapitałowej.

Wyszczególnienie:	Wartość na 31.12.2016 r.:
Całkowity wymóg kapitałowy (kapitał wewnętrzny):	7.967.802,92
1. I Filar	7.648.615,68
- Ryzyko kredytowe	6.669.604,63
- Ryzyko operacyjne	979.011,05
2. II Filar	319.187,24
Ryzyko stopy procentowej	446.469,40
- ryzyko bazowe	446.469,40
Ryzyko płynności	266.900,20
Ryzyko wyniku finansowego	0,00
Pozostałe ryzyka	0,00
Kwota pomniejszeń wymogów (jakość portfela kredytowego)	- 394.182,36
Kapitał Tier I	19.183.585,47
Kapitał Tier II	400.000,00
Fundusze własne	19.583.585,47

Łączny współczynnik kapitałowy Banku na dzień 31.12.2016 roku wynosił 20,48 %.

2. W okresie objętym sprawozdaniem finansowym Bank nie prowadził operacji w walutach obcych.

3. Bank prowadzi działalność na terenie województwa warmińsko-mazurskiego i powiatu brodnickiego.

Informacja dodatkowa sprawozdania finansowego Banku Spółdzielczego w Ilawie
za okres od 1 stycznia 2016 roku do 31 grudnia 2016 roku

W księgach Banku na dzień 31 grudnia 2016 roku występują aktywa oraz pasywa wyrażone w polskich złotych.

Zobowiązania wobec sektora finansowego, niefinansowego i budżetowego.

Podział branżowy	Stan na 31.12.2015 r.:	W tym odsetki:	Wskaźnik struktury w %	Stan na 31.12.2016 r.:	W tym odsetki:	Wskaźnik struktury w %:
Sektor finansowy	2.312,71	-	0,00	11.533,51	-	0,01
Przedsiębiorstwa i spółki państwowe	228.167,71	-	0,15	584.701,07	-	0,36
Przedsiębiorstwa i spółki prywatne, spółdzielnie	4.732.164,22	-	3,20	2.218.427,15	-	1,34
Rolnicy indywidualni	25.019.272,90	-	16,90	36.467.986,43	-	22,09
Przedsiębiorcy indywidualni	8.176.803,67	-	5,52	9.736.695,02	-	5,90
Osoby prywatne	97.649.021,48	212.521,07	65,97	103.065.399,54	193.079,69	62,44
Instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych	5.426.859,48	5.104,91	3,67	6.061.602,27	5.527,59	3,67
Razem sektor niefinansowy	141.232.289,46	217.625,98	95,41	158.134.811,48	198.607,28	95,80
Instytucje rządowe	-	-	-	-	-	-
Instytucje samorządowe	6.788.672,27	1.280,80	4,59	6.923.149,57	1.280,80	4,19
Razem sektor budżetowy	6.788.672,27	1.280,80	4,59	6.923.149,57	1.280,80	4,19
SUMA OGÓŁEM	148.023.274,44	218.906,78	100,00	165.069.494,56	199.888,08	100,00

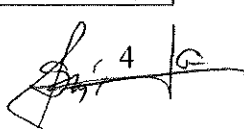
4. Bank w okresie objętym sprawozdaniem finansowym udzielał kredytów podmiotom spełniającym warunki określone w przepisach prawa oraz regulacjach wewnętrznych Banku. Największą grupę kredytobiorców Banku stanowili rolnicy.

Informacja z zakresu struktury koncentracji zaangażowania Banku w poszczególne jednostki, grupy kapitałowe, segmenty rynku branżowe i geograficzne wraz z oceną ryzyka związanego z tym zaangażowaniem.

Struktura koncentracji zaangażowania na 31.12.2016 r.

I.p.	Wyszczególnienie:	Brutto:	Korekta wartości o ESP:	Rezerwy:	Odsetki:	Netto:
1.	Instytucje finansowe	31.742.676,05	-	-	12.675,72	31.742.676,05
2.	Podmioty niefinansowe	90.181.717,27	853.889,81	541.803,56	259.179,87	88.786.023,90
3.	Budżet	22.937.748,34	2.615,52	-	28.135,34	22.935.132,76
	Razem	144.862.141,66	856.505,33	541.803,56	299.990,93	143.463.832,71

Informacja dodatkowa sprawozdania finansowego Banku Spółdzielczego w Hawie
za okres od 1 stycznia 2016 roku do 31 grudnia 2016 roku

Struktura koncentracji zaangażowania na 31.12.2015 r.

I.p.	Wyszczególnienie:	Brutto:	Korekta wartości o ESP:	Rezerwy:	Odsetki:	Netto:
1.	Instytucje finansowe	46.547.880,18	-	-	4.373,82	46.547.880,18
2.	Podmioty niefinansowe	81.617.056,17	810.236,57	481.329,01	185.742,74	80.325.490,59
3.	Budżet	21.469.406,40	4.668,40	-	35.052,84	21.464.738,00
	Razem	149.634.342,75	814.904,97	481.329,01	225.169,40	148.338.108,77

Na 31.12.2016 roku w stosunku do 9 klientów zaangażowanie Banku przekroczyło 10 % funduszy własnych i wyniosło łącznie 26.739.696,53 zł tj. 23,70 % obligi kredytowego.

Koncentracja branżowa na dzień 31.12.2015 r. oraz 31.12.2016 r.

Sektor gospodarki:	Zaangażowanie (bilansowe i pozabilansowe) na 31.12.2015 r.:	Udział w obligu kredytowym i pozabilansie na 31.12.2015 r.:	Zaangażowanie (bilansowe i pozabilansowe) na 31.12.2016 r.:	Udział w obligu kredytowym i pozabilansie na 31.12.2016 r.:
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	66.020.907,95	56,70	71.630.164,82	56,89
Górnictwo i wydobywanie	80.000,00	0,07	179.990,00	0,14
Przetwórstwo przemysłowe	1.832.667,53	1,57	1.627.685,15	1,29
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	1.341.226,00	1,15	1.210.833,33	0,96
Budownictwo	1.902.600,10	1,63	2.536.866,51	2,02
Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	5.146.315,38	4,42	4.767.289,28	3,79
Transport i gospodarka magazynowa	614.198,00	0,53	338.310,00	0,27
Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	384.529,00	0,33	381.550,00	0,30
Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	5.000,00	0,00	5.000,00	0,00
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	151.497,00	0,13	121.421,00	0,10
Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	66.640,00	0,06	61.000,00	0,05
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	21.434.353,56	18,41	22.909.612,94	18,20
Osoby prywatne	17.467.824,25	15,00	20.128.445,38	15,99
RAZEM:	116.447.758,77	100,00	125.898.168,41	100,00

W działalności Banku nie występują znaczące koncentracje w segmenty rynku, podmioty czy branże. W ocenie Banku ryzyko z tym związane kształtuje się na bezpiecznym poziomie.

Informacja dodatkowa sprawozdania finansowego Banku Spółdzielczego w Hawie
za okres od 1 stycznia 2016 roku do 31 grudnia 2016 roku

5. Inne informacje:

5.1. Struktura należności Banku w podziale na kategorie (bez odsetek)

Podmiot:	31.12.2015 r.		31.12.2016 r.	
	Kwota (w zł):	Wskaźnik struktury (w %):	Kwota (w zł)	Wskaźnik struktury (w %)
Sektor finansowy, w tym:	46.543.398,66	31,15	31.730.000,33	21,95
W tym należności normalne	46.543.398,66	31,15	31.730.000,33	21,95
W tym lokaty	42.724.518,90	28,59	11.178.941,30	7,73
Sektor niefinansowy, w tym:	81.431.313,43	54,49	89.923.756,47	62,19
Kredyty w sytuacji normalnej	80.517.700,35	53,88	88.987.873,65	61,54
Kredyty nieregularne, w tym:	913.613,08	0,61	935.882,82	0,65
Poniżej standardu	-	-	-	-
Wątpliwe	26.990,83	0,02	24.520,45	0,02
Stracone	886.622,25	0,59	911.362,37	0,63
Sektor budżetowy, w tym:	21.466.024,63	14,36	22.933.008,16	15,86
Kredyty w sytuacji normalnej	21.434.353,56	14,34	22.909.612,94	15,84
Należności ogółem:	149.440.736,72	100,00	144.586.764,96	100,00

a) należności z odroczonym terminem zapłaty - *nie wystąpiły*;

b) należności przeterminowane i należności sporne, na które nie utworzono rezerw celowych lub nie dokonano odpisu aktualizującego - *nie wystąpiły*.

5.2. Informacja o kredytach i pożyczkach, od których bank nie nalicza odsetek.

Bank w okresie objętym sprawozdaniem finansowym nie naliczał odsetek od ekspozycji kredytowych na łączną wartość 97.060,51 zł.

5.3. Aktywa finansowe

a) aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy - *nie występują*;

b) aktywa finansowe przeznaczone do obrotu w Banku - *nie występują*;

c) kredyty i pożyczki udzielone przez Bank wykazano w punkcie 5.1.;

d) aktywa finansowe utrzymywane do terminu zapadalności:

L.p.	Nazwa instrumentu finansowego:	Wartość bilansowa na dzień 31.12.2015 r.:	Wartość bilansowa na dzień 31.12.2016 r.:
1.	Bony pieniężne	14.485.828,69	38.123.721,26
2.	Obligacje skarbowe	-	-
3.	Obligacje monetarnych instytucji finansowych	-	-
4.	Obligacje instytucji samorządowych	-	-
5.	Obligacje podmiotów sektora niefinansowego	-	-
6.	Hipoteczne listy zastawne	-	-
7.	Certyfikaty depozytowe	-	-
	RAZEM:	14.485.828,69	38.123.721,26

 6

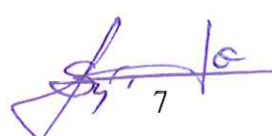
Informacja dodatkowa sprawozdania finansowego Banku Spółdzielczego w Ilawie
za okres od 1 stycznia 2016 roku do 31 grudnia 2016 roku

e) aktywa finansowe dostępne do sprzedaży:

L.p.	Nazwa instrumentu finansowego:	Wartość bilansowa na dzień 31.12.2015 r.:	Wartość bilansowa na dzień 31.12.2016 r.:
1.	Akcje Banków:	1.612.472,85	1.892.472,85
	- Akcje Banku Zrzeszającego BPS S.A.	1.592.472,85	1.872.472,85
	- Akcje Banku SGB S.A.	20.000,00	20.000,00
2.	Certyfikaty inwestycyjne	455.029,93	389.957,64
3.	Inne	2.000,60	4.000,60
	RAZEM:	2.069.503,38	2.286.431,09

Na dzień bilansowy ww. akcje i udziały zostały wycenione według ceny nabycia zgodnie z par. 36 ust. 3 Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 1 października 2010 roku w sprawie szczególnych zasad rachunkowości banków.

- 5.4. Informacja o aktywach finansowych dostępnych do sprzedaży, aktywach i zobowiązaniach finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy, dla których nie było możliwe ustalenie w sposób wiarygodny wartości godziwej, ze wskazaniem oszacowanej wartości – *nie wystąpiły*.
6. Informacje o kredytach i pożyczkach oraz innych należnościach Banku, a także o instrumentach zabezpieczających przed ryzykiem kredytowym, wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy, wykazując odrębnie:
- 6.1. wartość kredytów i pożyczek oraz innych należności banku zakwalifikowanych przy początkowym ujęciu jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy - *nie wystąpiły*;
- 6.2. wartość ekspozycji na ryzyko kredytowe na dzień sprawozdawczy, bez uwzględnienia wartości instrumentów zabezpieczających przed ryzykiem kredytowym - *nie wystąpiły*;
- 6.3. wartość, o którą instrumenty zabezpieczające przed ryzykiem kredytowym zmniejszają wartość ekspozycji na ryzyko kredytowe - *nie wystąpiły*;
- 6.4. wartość zmiany, w danym okresie sprawozdawczym i narastająco, wartości godziwej kredytów i pożyczek oraz innych należności banku, która wynika ze zmian ryzyka kredytowego – *nie wystąpiły*;
- 6.5. wartość zmiany wartości godziwej instrumentów zabezpieczających przed ryzykiem kredytowym zakwalifikowanych przy początkowym ujęciu jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy, jaka wystąpiła w danym okresie sprawozdawczym i narastająco – *nie wystąpiły*.
7. Informacje o zobowiązaniach finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy, wykazując odrębnie:
- 7.1. wartość zobowiązań finansowych zakwalifikowanych przy początkowym ujęciu jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy – *nie wystąpiły*;
- 7.2. wartość zobowiązań finansowych zakwalifikowanych jako przeznaczone do obrotu - *nie wystąpiły*;
- 7.3. różnicę pomiędzy wartością bilansową zobowiązań finansowych a wartością, którą Bank byłby zobowiązany zapłacić w terminie wymagalności - *nie wystąpiły*.
8. Dane o wartości posiadanych instrumentów finansowych, z uwzględnieniem:
- 8.1. instrumenty finansowe znajdujące się w obrocie giełdowym na rynku regulowanym – *nie wystąpiły*.
- 8.2. papiery wartościowe z nieograniczoną zbywalnością, nieznajdujące się w obrocie na rynku regulowanym.

  7

Informacja dodatkowa sprawozdania finansowego Banku Spółdzielczego w Ilawie
za okres od 1 stycznia 2016 roku do 31 grudnia 2016 roku

Lp.	Nazwa instrumentu finansowego:	Wartość wg stanu na 31.12.2015 r.:	Wartość wg stanu na 31.12.2016 r.:
1.	Jednostki uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych	-	-
2.	Certyfikaty depozytowe BPS, SGB	-	-
3.	Bony pieniężne	14.485.828,69	38.123.721,26
4.	Certyfikaty inwestycyjne	455.029,93	389.957,64
5.	Obligacje korporacyjne	-	-
6.	Obligacje komunalne (miasta, gminy, powiaty, województwa, związki miast, związki gmin, związki powiatów)	-	-
7.	Inne np. akcje spółek niepublicznych lub udziały w spółkach z o.o.	-	-

8.3. papiery wartościowe z ograniczoną zbywalnością;

- akcje banków zrzeszających o wartości 1.892.472,85 zł
- inne (TUW, Spółdzielnia Mieszkaniowa, Spółdzielnia Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS) 4.000,60 zł

8.4. wartość rynkowej instrumentów finansowych, w przypadku gdy jest różna od wartości wykazywanej w bilansie – *nie wystąpiły*.

9. Informacje o zawartych przez Bank umowach, których skutkiem będzie powstanie instrumentu finansowego - *nie wystąpiły*.
10. Informacje o posiadanych udziałach i akcjach, w podziale na jednostki zależne, współzależne i stowarzyszone - *nie wystąpiły*.
11. Informacje o wartości posiadanych udziałów i akcji w jednostkach podporządkowanych, które Bank przeznaczył do sprzedaży – *nie wystąpiły*.
12. W przypadku przekwalifikowania składnika aktywów finansowych ujawnieniu podlegają informacje o wartości i kategorii przekwalifikowanych aktywów oraz o przyczynach przekwalifikowania – *nie wystąpiły*.
13. W przypadku przekwalifikowania składnika aktywów finansowych z kategorii aktywów i zobowiązań finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy, aktywów dostępnych do sprzedaży albo z kategorii aktywów utrzymywanych do terminu zapadalności – *nie wystąpiły*.
14. W przypadku przeniesienia praw majątkowych zakwalifikowanych do aktywów finansowych (przeniesienie aktywów), które nie są wyłączone z bilansu, ujawnieniu podlegają następujące informacje w odniesieniu do każdej kategorii aktywów finansowych - *nie wystąpiły*.
15. Informacje o zastawie na mieniu Banku, wraz z postanowieniami i warunkami ustanowienia zastawu oraz wartości bilansowej składników aktywów finansowych, które Bank zastawił jako zabezpieczenie zobowiązań - *nie wystąpiły*.
16. Informacje o posiadanych instrumentach finansowych z wbudowanymi instrumentami pochodnymi - *nie wystąpiły*.
17. Informacje dotyczące wydzielonego organizacyjnie biura maklerskiego banku – *nie dotyczy*.
18. Informacje o należnościach od banków prowadzących działalność maklerską, domów maklerskich i towarowych domów maklerskich - *nie dotyczy*.

 8

Informacja dodatkowa sprawozdania finansowego Banku Spółdzielczego w Hławie
za okres od 1 stycznia 2016 roku do 31 grudnia 2016 roku

19. Informacje dotyczące wydzielonego organizacyjnie biura maklerskiego banku o należnościach od Krajowego Depozytu i giełdowych izb rozrachunkowych - *nie dotyczy*.
20. Informacje dotyczące wydzielonego organizacyjnie biura maklerskiego banku o zobowiązaniach od Krajowego Depozytu i giełdowych izb rozrachunkowych: zobowiązania wobec funduszu rozliczeniowego, zobowiązania wobec funduszu rekompensat - *nie dotyczy*.
21. Informacje o należnościach od podmiotów prowadzących regulowane rynki papierów wartościowych i giełdy towarowe, w podziale na należności od poszczególnych giełd i spółek prowadzących rynek pozagiełdowy dotyczące wydzielonego organizacyjnie biura maklerskiego banku - *nie dotyczy*.
22. Informacje o zobowiązaniach od podmiotów prowadzących regulowane rynki papierów wartościowych i giełdy towarowe, w podziale na zobowiązania od poszczególnych giełd i spółek prowadzących rynek pozagiełdowy dotyczące wydzielonego organizacyjnie biura maklerskiego banku - *nie dotyczy*.
23. Informacje o zobowiązaniach od banków prowadzących działalność maklerską, domów maklerskich i towarowych domów maklerskich - *nie dotyczy*.
24. Informacje o zmianach wartości funduszy wydzielonych dla oddziałów zagranicznych, z uwzględnieniem stanu na początek roku obrotowego, zwiększeń i zmniejszeń, z podziałem na poszczególne podmioty, oraz stanu na koniec roku obrotowego - *nie dotyczy*.
25. Dane dotyczące zmian stanu wartości niematerialnych i prawnych.

25.1. Zmiany stanu wartości niematerialnych i prawnych:

Nazwa wartości niematerialnych i prawnych grupy:	Stan na początek roku obrotowego:	Przychody:	Rozchody:	Stan na koniec roku obrotowego:
1	2	3	4	5
Prawa majątkowe – licencje	379.408,60	21.894,00	-	401.302,60
Razem	379.408,60	21.894,00	-	401.301,60

Umorzenie – amortyzacja wartości niematerialnych i prawnych:

Stan na początek roku obrotowego:	Amortyzacja za rok:	Inne zwiększenia:	Zmniejszenia:	Stan na koniec roku obrotowego:	Stan na początek roku obrotowego (netto):	Stan na koniec roku obrotowego (netto):
6	7	8	9	10	11	12
327.103,69	32.752,49	-	-	359.856,18	52.304,91	41.446,42
327.103,69	32.752,49	-	-	359.856,18	52.304,91	41.446,42

- 25.2. Wartość obcych wartości niematerialnych prawnych używanych na podstawie umowy, o której mowa w art. 3 ust. 4 Ustawy - *nie dotyczy*.

Informacja dodatkowa sprawozdania finansowego Banku Spółdzielczego w Ilawie
za okres od 1 stycznia 2016 roku do 31 grudnia 2016 roku

26. Dane dotyczące użytkowanych rzeczowych aktywów trwałych:

26.1. Zmiany stanu rzeczowych aktywów trwałych:

Nazwa rzeczowych aktywów trwałych – grupa :	Stan na początek roku obrotowego:	Przychody:	Rozchody:	Stan na koniec roku obrotowego:
1	2	3	4	5
Grunty oraz prawo wieczystego użytkowania - grupa 0	39.466,15	-	2.893,71	36.572,44
Budynki i budowle - grupy 1-2	2.207.793,92	-	98.582,88	2.109.211,04
Maszyny i urządzenia - grupa 3-6	1.211.705,70	-	4.043,35	1.207.662,35
Środki transportu – grupa 7	-	-	-	-
Narzędzia i przyrządy, wyposażenie – grupa 8	669.078,69	17.170,80	9.979,60	676.269,89
Środki trwale w budowie	-	-	-	-
Inwestycje w obcych środkach trwałych	50.659,55	-	2.946,30	47.713,25
Razem	4.178.704,01	17.170,80	118.445,84	4.077.428,97

Umorzenie – amortyzacja rzeczowych aktywów trwałych:

Stan na początek roku obrotowego:	Amortyzacja:	Zmniejszenia:	Stan na koniec roku obrotowego:	Stan na początek roku obrotowego (netto):	Stan na koniec roku obrotowego (netto):
6	7	8	9	10	11
4.950,00	-	-	4.950,00	34.516,15	31.622,44
545.624,09	53.071,58	13.936,06	584.759,61	1.662.169,83	1.524.451,43
878.654,22	109.451,41	4.043,35	984.062,28	333.051,48	223.600,07
-	-	-	-	-	-
619.652,89	24.656,86	9.979,60	634.330,15	49.425,80	41.939,74
-	-	-	-	-	-
32.875,68	4.844,99	2.946,30	34.774,37	17.783,87	12.938,88
2.081.756,88	192.024,84	30.905,31	2.242.876,41	2.096.947,13	1.834.552,56

26.2. Wartość obcych środków trwałych używanych na podstawie umowy, o której mowa w art. 3 ust. 4 Ustawy – *nie dotyczy*.

27. Informacje na temat aktywów przejętych za długi – *nie wystąpiły*.

28. Informacje o aktywa trwałych przeznaczonych do zbycia – *nie wystąpiły*.

29. Wykaz czynnych i biernych rozliczeń międzyokresowych kosztów oraz przychodów przyszłych okresów przychodów zastrzeżonych.

 10

Informacja dodatkowa sprawozdania finansowego Banku Spółdzielczego w Hawie
za okres od 1 stycznia 2016 roku do 31 grudnia 2016 roku

Tytuły:	Stan na:	
	początek roku obrotowego:	koniec roku obrotowego:
1. Rozliczenia międzyokresowe czynne z tego:	360.192,61	146.188,12
a) Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	106.213,00	125.776,00
b) Pozostałe rozliczenia międzyokresowe, w tym:	253.979,61	20.412,12
- prenumeraty	1.238,00	1.246,00
- opłaty ubezpieczenia	9.179,00	8.372,50
- koszty remontów środków trwałych	-	-
- pozostałe	243.562,61	10.793,62
2. Koszty i przychody rozliczone w czasie oraz zastrzeżone, w tym:	398.846,86	364.911,92
a) Rozliczenia międzyokresowe kosztów bierne, w tym:	-	-
- rozmowy telefoniczne	-	-
- koszty KIR	-	-
- pozostałe	-	-
b) Przychody przyszłych okresów oraz zastrzeżone, w tym:	398.846,86	364.911,92
- odsetki zastrzeżone od należności nieregularnych	159.506,30	200.193,82
- przychody pobrane z góry	239.340,56	164.718,10

30. Fundusz udziałowy.

Nazwa grupy udziałowców:	Liczba udziałowców:	Wartość nominalna udziału:	Wartość udziałów zadeklarowanych ogółem:
1. Osoby fizyczne, w tym:	1.525	200,00	415.400,00
- rolnicy	979	200,00	263.600,00
- pracownicy	26	200,00	5.200,00
- inni	520	200,00	146.600,00
2. Osoby prawne:	-	200,00	-
Ogółem:	1.525	-	415.400,00

W Banku nie wystąpili udziałowcy posiadających ponad 5 % głosów na Zebraniu Przedstawicieli.

31. Uprzywilejowanie i ograniczenie praw związanych z daną grupą akcji, w tym dotyczących podziału dywidend i zwrotu kapitału – *nie dotyczy*.
32. Akcje własnych będące w posiadaniu Banku lub w posiadaniu jednostek zależnych, współzależnych i stowarzyszonych – *nie dotyczy*.
33. Zobowiązania z tytułu zatwierdzonej do wypłaty dywidendy na dzień 31.12.2016 roku – *nie dotyczy*.
34. Zobowiązania podporządkowane – *nie wystąpiły*.

11

Informacja dodatkowa sprawozdania finansowego Banku Spółdzielczego w Ilawie
za okres od 1 stycznia 2016 roku do 31 grudnia 2016 roku

35. Stan i zmiany rezerw celowych:

T R E ŚĆ	Stan na początek roku obrotowego:	Zwiększenie:	Wykorzystanie:	Rozwiązanie:	Stan rezerw na koniec roku obrotowego:	Wymagany poziom rezerw celowych:
1. Rezerwy celowe od należności od sektora niefinansowego, w tym:	481.329,01	92.882,11	-	32.407,56	541.803,56	541.803,56
- w sytuacji normalnej	-	-	-	-	-	-
- poniżej standardu	-	-	-	-	-	-
- wątpliwe	13.495,42	-	-	1.504,23	11.991,19	11.991,19
- stracone	467.833,59	92.882,11	-	30.903,33	529.812,37	529.812,37
2. Rezerwy celowe od należności sektora budżetowego	-	-	-	-	-	-
RAZEM:	481.329,01	92.882,11	-	32.407,56	541.803,56	541.803,56

36. Rezerwy na przyszłe zobowiązania według rodzaju zobowiązania:

TREŚĆ	Stan na początek roku obrotowego:	Zwiększenie:	Wykorzystanie:	Rozwiązanie:	Stan rezerw na koniec roku obrotowego:
Rezerwa na nagrody jubileuszowe	493.656,25	43.986,88	5.200,00	115.776,00	416.667,13
Rezerwa na odprawy emerytalne	204.394,88	35.635,36	22.510,00	-	217.520,24
Rezerwa na premię uznaniową	-	441.047,50	439.427,50	1.620,00	-
Rezerwa na pozostałe zobowiązania	-	17.500,00	17.500,00	-	-
Rezerwa na ryzyko ogólne	400.000,00	-	-	-	400.000,00
Rezerwa na zobowiązania pozabilansowe	-	-	-	-	-
RAZEM:	1.098.051,13	538.169,74	484.637,50	117.396,00	1.034.187,37

 12

Informacja dodatkowa sprawozdania finansowego Banku Spółdzielczego w Ilawie
za okres od 1 stycznia 2016 roku do 31 grudnia 2016 roku

37. Odpisy aktualizujące wartość aktywów (z wyłączeniem rezerw celowych), według rodzajów aktywów:

TREŚĆ	Stan na początek roku obrotowego:	Zwiększenie:	Wykorzystanie:	Rozwiązanie:	Stan rezerw na koniec roku obrotowego:
Instrumenty finansowe	- 73.970,07	65.072,29	-	-	- 139.042,36
- certyfikaty inwestycyjne	- 73.970,07	65.072,29	-	-	- 139.042,36
RAZEM:	- 73.970,07	65.072,29	-	-	- 139.042,36

38. Zobowiązania pozabilansowe, w tym zobowiązania warunkowe z tytułu udzielonych zabezpieczeń:

Poz.	Wyszczególnienie:	31.12.2015 r.:	31.12.2016 r.:
I.	1. Zobowiązania warunkowe udzielone	13.865.183,66	13.348.276,88
	a) finansowe	13.582.091,78	13.064.799,00
	b) gwarancyjne	283.091,88	283.477,88
	Zobowiązania warunkowe otrzymane	1.700.000,00	1.700.000,00
	a) finansowe	1.700.000,00	1.700.000,00
	b) gwarancyjne	-	-
II.	Zobowiązania związane z realizacją operacji kupna / sprzedaży	-	-
III.	Pozostałe	68.530.292,51	76.940.054,25

38.1. Udzielone gwarancje i poręczenia, w tym wekslowe oraz inne udzielone zobowiązania o charakterze gwarancyjnym.

Bank udzielił gwarancji przedsiębiorstwom oraz przedsiębiorcom indywidualnym.

Wyszczególnienie	Stan na 31.12.2016 r.
1. Zobowiązania warunkowe udzielone gwarancyjne	283.477,88
- udzielone przedsiębiorcom	39.010,47
- udzielone przedsiębiorcom indywidualnym	244.467,41

38.2. Gwarancje i poręczenia emisji udzielone emitentom – *nie wystąpiły*;

38.3. Kontrakty opcji subskrypcji lub sprzedaży akcji zwykłych Banku – *nie wystąpiły*;

38.4. Informacje o zaproponowanej wypłacie dywidendy, jeśli nie została ona formalnie zatwierdzona, a także o jakichkolwiek nieujętych skumulowanych dywidendach z akcji uprzywilejowanych – *nie dotyczy*.

38.5. Szczegółowe dane o aktywach Banku, które stanowią zabezpieczenie zobowiązań Banku oraz zobowiązań strony trzeciej, a także o wartości zobowiązań Banku podlegających zabezpieczeniu tymi aktywami – *nie wystąpiły*.

38.6. Informacje na temat nieujętych w bilansie transakcji z przyrzeczeniem odkupu – *nie dotyczy*.

38.7. Informacje o udzielonych zobowiązaniach finansowych, w tym o udzielonych zobowiązaniach nieodwołalnych - podano w punkcie 38.

Powyższa kwota dotyczy przyznanych a niewykorzystanych kredytów przez osoby prawne, osoby fizyczne i jednostki nieposiadające osobowości prawnej. Uruchomienie ww. kredytów jest określone stosownymi warunkami w zawartych umowach.

Informacja dodatkowa sprawozdania finansowego Banku Spółdzielczego w Ilawie
za okres od 1 stycznia 2016 roku do 31 grudnia 2016 roku

Pozostałe pozycje pozabilansowe w kwocie 76.940.054,25 dotyczą przyjętych zabezpieczeń do udzielonych kredytów. Przyjęte zabezpieczenia to głównie hipoteki na nieruchomościach, ubezpieczenia i pozostałe.

- 38.8. Informacje o wartości nominalnej instrumentów bazowych na instrumenty pochodne – *nie występują*.
39. Stosowane przez Bank zasady rachunkowości zabezpieczeń z uwzględnieniem podziału na zabezpieczenie wartości godziwej, zabezpieczenie przepływów środków pieniężnych oraz zabezpieczenie inwestycji w podmiocie zagranicznym – *nie dotyczy*.
40. Wśród ekspozycji obciążonych wysokim ryzykiem Bank posiadał certyfikaty inwestycyjne o wartości 389.957,64 zł. Certyfikaty są wyceniane przez ekspertyzy jednostki niezależnej. Wyceny są zgodne z przepisami. Wyceny certyfikatów inwestycyjnych były weryfikowane przez firmę Deloitte oraz akceptowane przez Zarząd Banku. Bank zgodnie z opisem w punkcie 37 informacji dodatkowej dokonał odpisów aktualizacyjnych.
41. Informacje z zakresu rachunku zysków i strat.

41.1. Informacje o przychodach, w tym z tytułu prowizji, i kosztach prowadzenia przez Bank działalności maklerskiej – *nie dotyczy*;

41.2. Dane o odpisach amortyzacyjnych środków trwałych i wartości niematerialnych i prawnych:

Nazwa – Grupa:	Amortyzacja za 2015 r.:	Amortyzacja za 2016 r.:
Środki trwałe oraz wartości niematerialne i prawne:	224.733,63	224.777,33
Grunty - 0	-	-
Budynki i lokale - 1	57.110,96	57.006,44
Budowle - 2	910,13	910,13
Kotły i maszyny energetyczne - 3	13.261,34	13.261,34
Maszyny i urządzenia ogólnego zastosowania - 4	80.233,34	73.884,51
Maszyny i urządzenia specjalistyczne - 5	-	-
Urządzenia techniczne - 6	25.616,23	22.305,56
Środki transportu - 7	-	-
Wyposażenie - 8	35.805,81	24.656,86
Wartości niematerialne i prawne:	11.795,82	32.752,49

Aktualizacji wartości majątku trwałego rzeczowego i finansowego w roku 2016 nie przeprowadzano.

- 41.3. Dane o skutkach wyceny aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży do poziomu wartości godziwej – *nie wystąpiły*;
- 41.4. Informacje o przychodach i kosztach z tytułu wyłączonych z bilansu aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży – *nie wystąpiły*;
- 41.5. Informacje o przychodach i kosztach z tytułu sprzedanych aktywów finansowych, których wartość godziwa nie mogła być wcześniej wiarygodnie wyceniona, ze wskazaniem wartości bilansowej aktywów ustalonej nadziei sprzedaży – *nie wystąpiły*;
- 41.6. Informacje o zyskach i stratach nadzwyczajnych – *nie wystąpiły*;
- 41.7. Informacje o dokonanych odpisach aktualizujących lub rezerwach celowych należności nieściągalnych, z podziałem na tytuły odpisów, i sposób dokonania odpisu w ciężar utworzonych rezerw, w ciężar kosztów operacji finansowych oraz w ciężar pozostałych kosztów operacyjnych, z wyszczególnieniem strat poniesionych z tytułu kredytów i pożyczek:

Informacja dodatkowa sprawozdania finansowego Banku Spółdzielczego w Ilawie
za okres od 1 stycznia 2016 roku do 31 grudnia 2016 roku

Tytuł odpisu:	Sposób dokonania odpisu:		
	w ciężar utworzonych rezerw:	w ciężar kosztów operacji finansowych:	w ciężar pozostałych kosztów operacyjnych:
Spisanie należności	-	-	-
Spisanie należności pozabilansowych	-	-	-

Straty poniesione z tytułu kredytów i pożyczek w 2016 roku – *nie wystąpiły*.

Informację o rodzajach utworzonych rezerw podano w punkcie 36 informacji dodatkowej.

41.8. Informacje o przychodach z tytułu dywidend, w podziale na jednostki, od których otrzymano dywidendy:

Bank otrzymał dywidendę za 2015 rok z tytułu posiadanych akcji w SGB S.A. w Poznaniu w kwocie 537,05 zł.

41.9. Informacje o nakładach poniesionych w związku z nabyciem lub wytworzeniem środków trwałych w budowie, wartości niematerialnych i prawnych oraz o planowanych nakładach w okresie najbliższych 12 miesięcy:

Nakłady na :	Poniesione w bieżącym roku obrotowym:	Planowane na następny rok obrotowy:
1. Wartości niematerialne i prawne	21.894,00	-
2. Środki trwałe (w tym w budowie)	17.170,80	2.100.600,00
Razem	39.064,80	2.100.600,00

41.10. Propozycje podziału zysku lub pokrycia straty za rok obrotowy:

Wyszczególnienie:	Kwota:
Zysk finansowy brutto za 2016 rok	1.665.347,02
Podatek dochodowy bieżący	360.041,00
Podatek dochodowy odroczony	530,00
Zysk netto do podziału - proponuje się przeznaczyć na:	1.304.776,02
Fundusz zasobowy	1.289.776,02
Oprocentowanie udziałów	-
Środki do dyspozycji Rady Nadzorczej na działalność społeczno-kulturalną w środowisku	15.000,00

41.11. Informacje o przychodach, kosztach i wynikach działalności zaniechanej w roku obrotowym lub przewidzianej do zaniechania w następnym okresie sprawozdawczym, wraz z wyjaśnieniami przyczyn zaniechania – *nie dotyczy*.

42. Informacje o wartości aktywów i utworzonej rezerwy na odroczony podatek dochodowy:

Wyszczególnienie:	Stan na początek roku obrotowego:	Zwiększenia:	Zmniejszenia:	Stan na koniec roku obrotowego:
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	18.769,00	7.131,00	-	25.900,00
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	106.213,00	19.563,00	-	125.776,00

Rozliczenie rezerwy i aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego.

15

Informacja dodatkowa sprawozdania finansowego Banku Spółdzielczego w Ilawie
za okres od 1 stycznia 2016 roku do 31 grudnia 2016 roku

Rezerwy odniesione na:		Aktywa odniesione na :	
Wynik finansowy:	Kapitał własny:	Wynik finansowy:	Kapitał własny:
7.729,00	-	7.199,00	12.364,00

Podatek dochodowy obciążający wynik finansowy za 2016 rok wynosił: 360.571,00 zł, w tym:

- a) podatek bieżący: 360.041,00 zł
- b) podatek odroczony: 530,00 zł
 - aktywa z tytułu odroczonego podatku: 7.199,00 zł
 - rezerwa z tytułu odroczonego podatku: 7.729,00 zł

43. Zagregowane dane obejmują:

43.1. Kredyty, pożyczki, gwarancje i poręczenia udzielone pracownikom, członkom zarządu i organom nadzorczym:

Wyszczególnienie:	Liczba osób korzystających z kredytu	Zaangażowanie bilansowe	Zaangażowanie pozabilansowe	Razem
Rada Nadzorcza	9	2.449.394,59	141.845,25	2.591.239,84
Zarząd	2	304.827,32	-	304.827,32
Pracownicy	19	1.366.199,41	81.412,58	1.447.611,99

Nie udzielano pożyczek, gwarancji lub poręczeń. Wyżej wymienione kredyty znajdują się w sytuacji normalnej i zostały udzielone na warunkach ogólnie dostępnych. Wobec członków Rady Nadzorczej, Zarządu oraz pracowników Banku nie stosowano ulgowych stóp procentowych jak również prowizji i opłat.

Wyżej wymienione zadłużenie dotyczy następujących terminów:

- do 1 roku 293.835,86 zł.
- od 1- 3 lat 18.659,51 zł.
- Powyżej 3 lat 3.807.925,95 zł.

43.2. Wynagrodzenia, łącznie z wynagrodzeniem z zysku, wypłaconych lub należnych członkom Zarządu lub organów nadzorczych Banku:

Wyszczególnienie:	2016 rok
Rada Nadzorcza	152.386,19
Członkowie Zarządu	446.584,82

43.3. Przeciętne w roku obrotowym zatrudnienie, w przeliczeniu na etaty:
 Przeciętne zatrudnienie (w etatach) w 2016 roku wyniosło 42,90 etaty.

43.4. Koszty związane z utworzeniem rezerw na przyszłe zobowiązania wobec pracowników, z wyszczególnieniem tytułów:

W okresie sprawozdawczym Bank utworzył rezerwy na przyszłe zobowiązania wobec pracowników w wysokości 538.169,74 zł, z tego:

- na nagrody jubileuszowe 43.986,88 zł
- na odprawy emerytalne 35.635,36 zł
- na premię uznaniową 441.047,50 zł
- na pozostałe zobowiązania 17.500,00 zł

 16

Informacja dodatkowa sprawozdania finansowego Banku Spółdzielczego w Hawie
za okres od 1 stycznia 2016 roku do 31 grudnia 2016 roku

- 43.5. Koszty poniesione na finansowanie pracowniczych programów emerytalnych – *nie wystąpiły*.
44. Transakcje z podmiotami powiązanymi z Bankiem kapitałowo lub organizacyjnie, z uwzględnieniem zasad polityki kredytowej Banku oraz procentowego udziału przypadającego na transakcje z tymi podmiotami – *nie wystąpiły*.
45. Istotne transakcje zawarte przez Bank na innych warunkach niż rynkowe ze stronami powiązanymi – *nie wystąpiły*.
46. Informacje o celach i zasadach zarządzania ryzykiem:

Zarządzanie ryzykiem ma między innymi na celu:

- ochronę funduszy własnych oraz innego rodzaju pasywów takich jak: depozyty oraz udziały powierzone Bankowi przez klientów i udziałowców,
- zapobieganie stratom oraz wykorzystanie możliwości osiągnięcia zysku,
- rozwijanie działalności operacyjnej zgodnie z założeniami przyjętymi przez Zarząd i Radę Nadzorczą.

Efektywne zarządzanie ryzykiem w skali całego Banku stało się formalną koniecznością ze względu na mało stabilne parametry ekonomiczne i społeczne, charakteryzujące się niskim tempem wzrostu gospodarczego, często zmieniającymi się stopami procentowymi, wysokim bezrobociem oraz zmianom przepisów prawa.

46.1. Ryzyko rynkowe

Nowe produkty oraz usługi, z którymi wiąże się ryzyko płynności, ryzyko stopy procentowej, ryzyko kredytowe lub operacyjne podlegają ocenie i sprawdzeniu zanim zostaną wprowadzone na rynek.

- Czy Bank jest w stanie oszacować i monitorować potencjalne ryzyka od momentu powstania zobowiązania aż do dnia wymagalności,
- Czy przewidziane ceny sprzedaży produktu pokryją związane z nim koszty,
- Czy w Banku funkcjonują systemy i procedury pozwalające na przetworzenie transakcji w profesjonalny sposób.

Jeżeli nowy produkt lub usługa nie spełnia kryteriów Banku w sensie racjonalnego zarządzania ryzykiem, transakcje takie nie są wprowadzane. Tą samą zasadę stosuje się także odnośnie wprowadzania znaczących modyfikacji w istniejących już produktach lub usługach, jeżeli takie zmiany mogą mieć wpływ na ryzyko rynkowe, płynności, kredytowe lub operacyjne.

46.2. Ryzyko stopy procentowej

Analiza ryzyka stopy procentowej jest jednym z narzędzi służących do dostarczania danych niezbędnych do efektywnego zarządzania aktywami i pasywami Banku. Ma ona na celu optymalizację wyniku finansowego przy danych zasobach środków finansowych i zapewnieniu bezpieczeństwa jego osiągnięcia. Pozwala zmierzyć poziom ryzyka, na jakie narażony jest Bank, dając przy tym podstawy do podejmowania stosownych decyzji w celu zabezpieczania się przed tym ryzykiem. Analiza ta służy więc do pomiaru stopnia narażenia Banku na ryzyko, mając przy tym na uwadze optymalizację podstawowej relacji między wzrostem funduszy własnych a bezpieczeństwem funkcjonowania Banku.

46.3. Ryzyko kredytowe

Celem strategicznym w zakresie zarządzania ryzykiem kredytowym jest utrzymanie stabilnego i zrównoważonego pod względem jakości i ilości portfela kredytowego, równocześnie cechującego się wysoką dochodowością oraz bezpieczeństwem rozumianym jako minimalizacja ryzyka wystąpienia kredytów zagrożonych. W celu osiągnięcia długofalowych zamierzeń w zakresie ryzyka kredytowego, w Banku badaniu poddaje się czynniki ryzyka zmian makroekonomicznych.

Ocena ryzyka kredytowego dokonywana jest na podstawie obowiązującej w Banku procedury, metodyki oceny. Przy ocenie ryzyka kredytowego, analizie podlega zarówno ryzyko związane z

 17/6

Informacja dodatkowa sprawozdania finansowego Banku Spółdzielczego w Ilawie
za okres od 1 stycznia 2016 roku do 31 grudnia 2016 roku

produktem kredytowym jak również i ryzyko łącznego zaangażowania Banku wobec jednego podmiotu. W Banku stosowany jest również monitoring – przeprowadzony w oparciu o wewnętrzne procedury uwzględniające Rozporządzenie Ministra z dnia 16.12.2008 roku w sprawie tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków.

46.4. Ryzyko płynności

Zarządzanie płynnością objęte jest systemem mechanizmów kontrolnych uwzględniających wszelkie elementy tego procesu, a zwłaszcza ocenę przyjętych narzędzi pomiaru, ocenę realizacji polityki Banku, system kompetencji i odpowiedzialności, mechanizmy informacyjno-sprawozdawcze stosowane na poszczególnych szczeblach zarządzania. Celem zarządzania ryzykiem płynności jest utrzymanie i rozwój depozytów zgodnie z rozwojem bazy depozytowej.

46.5. Ryzyko operacyjne

Monitorowanie ryzyka operacyjnego zapewnia zachowanie odpowiedniego poziomu ryzyka poprzez podejmowanie odpowiednich działań minimalizujących to ryzyko i odpowiednio szybką reakcję na pojawiające się incydenty ryzyka operacyjnego. Rejestracji podlegają zdarzenia, które faktycznie miały miejsce. Gromadzenie informacji na temat zdarzeń generujących ryzyko operacyjne oparte jest na systematycznym wyszukiwaniu i zbieraniu danych o przyczynach ewentualnych strat, częstotliwości ich występowania oraz poziomu strat w skali całego Banku. Pomiarowi podlegają zarówno straty finansowe jak i niefinansowe bez względu na ich wielkość.

47. Informacje dla wszystkich rodzajów aktywów finansowych i zobowiązań finansowych, zarówno bilansowych, jak i pozabilansowych:

47.1. Obciążenia ryzykiem stopy procentowej aktywów finansowych, zobowiązań finansowych kształtowało się w 2016 roku następująco:

Ryzyko stopy procentowej w Banku kształtuje się na stosunkowo wysokim poziomie. Głównymi rodzajami ryzyka mającymi największy wpływ na wyniki i kapitały Banku jest ryzyko niedopasowania terminów przeszacowania aktywów i pasywów „wrażliwych” na zmiany stóp procentowych oraz ryzyko bazowe. Największe ryzyko – ryzyko przeszacowania wynika z przewagi aktywów wrażliwych nad pasywami wrażliwymi (z uwzględnieniem mnożników) – luka wnosi 11,21 % sumy bilansowej. W bilansie Banku po stronie aktywnej dominują pozycje z oprocentowaniem uzależnionym od stóp rynkowych - WIBOR / WIBID (lokaty w Banku Zrzeszającym, kredyty komercyjne) oraz z oprocentowaniem wg redyskonta weksli (kredyty preferencyjne oraz bony pieniężne), która nie ma pokrycia po stronie pasywnej.

Poziom ryzyka bazowego wynika z przewagi aktywów indeksowanych do stawek rynkowych (w tym: WIBOR, WIBID i stopa redyskonta weksli) nad pasywami indeksowanymi do tych stawek (pomiar uwzględnia mnożniki występujące przy stawkach rynkowych oraz założone przez Bank współczynniki korelacji).

Zestawienie aktywów i pasywów wrażliwych z uwzględnieniem mnożników wg terminów przeszacowania. Wskaźniki niedopasowania (luki) 31.12.2016 r.

Wyszczególnienie	Data przeszacowania	1 dzień	od 2 dni do 30 dni	pow. 1 m-ca do 3 m-cy	pow. 3 m-cy do 6 m-cy	pow. 6 m-cy do 12 m-cy	pow. 1 roku do 3 lat
	Razem:						
Aktywa	180.764.326,09	90.312.114,43	88.606.121,83	642.792,87	179.049,31	306.995,26	717.252,39
Pasywa	164.017.841,05	7.114.845,63	2.019.260,00	143.945.701,51	10.938.033,91	-	-
Luka	16.746.485,04	83.197.268,80	86.586.861,83	- 143.302.908,64	- 10.758.984,60	306.995,26	717.252,39

18

Informacja dodatkowa sprawozdania finansowego Banku Spółdzielczego w Hawie
za okres od 1 stycznia 2016 roku do 31 grudnia 2016 roku

47.2. Na dzień 31.12.2016 roku należności kredytowe wynosiły 112.833.369,41 zł. Wartość portfela kredytowego wzrosła w porównaniu do końca ubiegłego roku o 9.967.702,42 zł.

W portfelu kredytowym występują kredyty preferencyjne z 19,96 % udziałem, następnie kredyty operacyjne stanowiące 26,35 %, kredyty inwestycyjne z 32,61 % udziałem, kredyty w rachunku bieżącym z 10,19 % udziałem, kredyty mieszkaniowe z 10,22 % udziałem, kredyty konsolidacyjne z 0,15 % udziałem, kredyty konsumpcyjne z 11,64 % udziałem.

Należności zagrożone stanowiły 0,83 % obliża kredytowego. Ich struktura prezentuje się następująco:

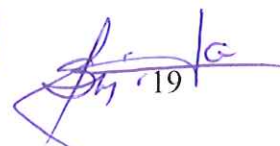
- poniżej standardu – 0,00 %
- wątpliwe – 2,62 %
- stracone – 97,38 %

Z analizy struktury podmiotowej obliża kredytowego wynika, iż na koniec 2016 roku największy udział w obliżu kredytowym posiadały kredyty od rolników indywidualnych stanowiąc 54,41 % oraz jednostek samorządu terytorialnego 20,30 %.

Wyszczególnienie:	Wartość ekspozycji (bilans i pozabilans):	Wartość ekspozycji ważonej ryzykiem (bilans i pozabilans):	Wymóg kapitałowy (bilans i pozabilans):
Ekspozycje wobec rządów centralnych lub banków centralnych	39.065.570,25	248.395,00	19.871,60
Ekspozycje wobec samorządów regionalnych lub władz lokalnych	22.113.067,54	4.422.613,51	353.809,08
Ekspozycje wobec podmiotów sektora publicznego	822.065,22	411.032,61	32.882,61
Ekspozycje wobec instytucji	30.931.820,53	109.663,72	8.773,10
Ekspozycje wobec przedsiębiorstw	0	0	0
Ekspozycje detaliczne	19.369.482,85	10.139.896,04	811.191,68
Ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	82.033.735,77	62.325.910,97	4.986.072,88
Ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	567.416,99	850.672,60	68.053,81
Ekspozycje związane z przedsiębiorstwami zbiorowego inwestowania	389.957,64	389.957,64	31.196,61
Ekspozycje kapitałowe	1.896.473,45	1.896.473,45	151.717,88
Ekspozycje pozostałe	3.865.769,37	2.574.223,21	205.937,86
RAZEM:	201.055.359,61	83.368.838,75	6.669.507,10

47.3. Informacja na temat wartości zabezpieczeń prawnych oraz innych pozycji wpływających na pomniejszenie wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego - *nie wystąpiły*.

48. Analiza wiekowa przeterminowanych na dzień bilansowy wszystkich rodzajów aktywów finansowych w podziale na aktywa finansowe, w przypadku, w którym nastąpiła utrata wartości, i pozostałe aktywa finansowe:

  19

Informacja dodatkowa sprawozdania finansowego Banku Spółdzielczego w Hławie
za okres od 1 stycznia 2016 roku do 31 grudnia 2016 roku

Wyszczególnienie:	Aktywa finansowe z rozpoznaną utratą wartości:	Rezerwa celowa / Odpis aktualizujący:	Aktywa finansowe bez rozpoznanej utraty wartości:	Rezerwa celowa / Odpis aktualizujący:
Nieprzeterminowane	24.520,45	11.991,19	187.019.879,97	139.042,36
Przeterminowane od 1 dnia <= 30 dni	-	-	477.664,00	-
Przeterminowane > 30 dni <= 90 dni	-	-	-	-
Przeterminowane > 90 dni <= 180 dni	115.713,00	-	-	-
Przeterminowane > 180 dni <= 1 rok	265.837,00	-	-	-
Przeterminowane > 1 roku	529.812,37	529.812,37	-	-

49. Informacje o charakterze i celu gospodarczym zawartych przez bank umów nieuwzględnionych w bilansie w zakresie niezbędnym do oceny ich wpływu na sytuację majątkową, finansową i wynik finansowy Banku - *nie wystąpiły*.
50. Informacje o prowadzonej przez Bank działalności powierniczej – *nie wystąpiły*.
51. Informacje o sekurytyzacji aktywów Banku – *nie wystąpiły*.
52. Informacje z zakresu rachunku przepływów środków pieniężnych:

52.1. Określenie środków pieniężnych przyjętych do rachunku przepływów środków pieniężnych, w tym ich strukturę na początek i koniec okresu sprawozdawczego:

Wyszczególnienie:	Stan na 31.12.2015 r. (rok poprzedni)		Stan na 31.12.2016 r. (rok bieżący)	
	Wartość w zł:	Struktura w %:	Wartość w zł:	Struktura w %:
Kasa i operacje z Bankiem Centralnym	1.403.783,58	28,38	1.255.317,21	19,82
Należności od sektora finansowego w rachunku bieżącym	3.541.977,46	71,62	5.077.645,58	80,18
RAZEM:	4.945.761,04	100,00	6.332.962,79	100,00

52.2. Wyjaśnienie na temat przyjętego podziału działalności na operacyjną, inwestycyjną i finansową:
Działalność operacyjna - jest to podstawowy rodzaj działalności Banku oraz inne rodzaje działalności niezaliczone do działalności inwestycyjnej lub finansowej.

Działalność inwestycyjna – jest to działalność, której przedmiotem jest nabywanie lub zbywanie rzeczowych aktywów trwałych, wartości niematerialnych i prawnych, długoterminowych inwestycji, krótkoterminowych aktywów finansowych oraz wszystkie związane z tym koszty i korzyści, z wyjątkiem dotyczących podatku dochodowego.

Działalność finansowa - jest to działalność, której przedmiotem jest pozyskiwanie innych, niż działalność operacyjna, źródeł finansowania, w tym także zwiększających kapitał własny, lub ich spłata oraz związane z tym pieniężne koszty.

52.3. Wykaz korekt oraz wpływów i wydatków do pozycji: "Pozostałe korekty", "Pozostałe wpływy" i "Pozostałe wydatki", których kwoty przekraczają 5 % ogólnej ich sumy z danej działalności – *nie dotyczy*.

 20

Informacja dodatkowa sprawozdania finansowego Banku Spółdzielczego w Ilawie
za okres od 1 stycznia 2016 roku do 31 grudnia 2016 roku

- 52.4. Przyczyny powstania różnic pomiędzy zmianami stanu pozycji w bilansie oraz zmianami tych samych pozycji wykazanymi w rachunku przepływów środków pieniężnych - *nie dotyczy*.
53. Informacje w odniesieniu do sprawozdania finansowego sporządzonego za okres sprawozdawczy, w ciągu którego nastąpiło połączenie Banku z inną jednostką - *nie wystąpiły*.
54. Informacje o wspólnych przedsięwzięciach, które nie podlegają konsolidacji, w tym o:
- Nazwie, zakresie działalności wspólnego przedsięwzięcia - *nie wystąpiły*,
 - Procentowym udziale Banku we wspólnym przedsięwzięciu - *nie wystąpiły*,
 - Części wspólnie kontrolowanych rzeczowych składników aktywów trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych - *nie wystąpiły*,
 - Zobowiązaniach zaciągniętych na potrzeby przedsięwzięcia lub nabycia używanych rzeczowych składników aktywów trwałych - *nie wystąpiły*,
 - Części zobowiązań wspólnie zaciągniętych - *nie wystąpiły*,
 - Przychodach uzyskanych ze wspólnego przedsięwzięcia i kosztach z nimi związanych - *nie wystąpiły*,
 - Zobowiązaniach pozabilansowych i inwestycyjnych dotyczących wspólnego przedsięwzięcia - *nie wystąpiły*.
55. Dane o wartościach instrumentów finansowych klientów, zapisanych na rachunkach papierów wartościowych, wycenionych według zasad określonych w rozporządzeniu na ostatni dzień okresu sprawozdawczego - *nie dotyczy*.
56. Informacje o towarach giełdowych klientów w ujęciu wartościowym i ilościowym - *nie dotyczy*.
57. Informacje, które mogłyby w istotny sposób wpłynąć na ocenę sytuacji majątkowej, finansowej oraz wynik finansowy - *nie wystąpiły*.

Sporządził:

Marta Fryndt

(imię, nazwisko i podpis osoby, której powierzono prowadzenie ksiąg rachunkowych)

Zarząd Banku Spółdzielczego w Ilawie

Prezes Zarządu:

Zbigniew Gnaczyński

Wiceprezes Zarządu:

Irena Sławińska

Wiceprezes Zarządu:

Marek Kłosowski

BIEGŁY REWIDENT
Nr rej. KIBR 5/49
mgr Lech Nikołajuk

BANK SPÓŁDZIELCZY
w ILAWIE
ul. Jana III Sobieskiego 49
14-200 Ilawa

Ilawa, dnia 07.02.2017 r.
(miejsce i data sporządzenia)

pieczęć firmowa

